

Handleiding Monitor Digitale Basisvaardigheden

Met de Monitor Digitale Basisvaardigheden worden landelijk en voor uw eigen bibliotheek effecten van educatieve dienstverlening rondom basis computer- en internetvaardigheden in beeld gebracht.

Bibliotheken die educatieve dienstverlening (cursussen, workshops, inloopspreekuren) rondom basis computer en -internetvaardigheden aan het publiek aanbieden kunnen anoniem meedoen aan de monitor. Ook voor de mensen die met de vaardigheden oefenen is de deelname anoniem.

Resultaten van de monitor worden tweemaal per jaar aan de bibliotheken gerapporteerd. In deze handleiding vindt u meer informatie over de achtergronden, opzet, inhoud en werkwijze van de monitor.

INHOUD

1. Inleiding	1
2. Opzet en inhoud van de Monitor Digitale Basisvaardigheden	2
3. Hoe gaat u te werk wanneer u met de monitor wilt werken?	4
4. Heeft u verder nog vragen?	5

1. Inleiding

SPECIFIEK VOOR BIBLIOTHEKEN ONTWIKKELD

Deze specifiek voor de bibliotheken ontwikkelde monitor geeft inzicht in het leerrendement bij eindgebruikers van dienstverlening rondom basis internet- en computervaardigheden. Daarbij wordt in het bijzonder ingegaan op de ontwikkeling van vaardigheden en attitudes en op de activering van deelnemers.

Daarnaast geeft de monitor inzicht in de tevredenheid van deelnemers met de bibliotheek als oefenlocatie, en in de beleefde meerwaarde van de bibliotheek als plek om te oefenen. De opbrengsten van deze monitor helpen bij doorontwikkeling en verbetering van uw dienstverlening en zijn nuttig voor subsidieverstrekkers en samenwerkingspartners.

MONITOREN OP HET NIVEAU VAN DE EINDGEBRUIKER

Door op het niveau van de eindgebruiker te monitoren krijgen u en uw stakeholders inzicht in de daadwerkelijke leeropbrengsten van de dienstverlening. De onderwerpen in de monitor sluiten bovendien aan bij de vijf domeinen van de standaarden en eindtermen voor digitale vaardigheden. De opbrengsten van de monitor kunnen daarom ondersteunen bij de verantwoording van dienstverlening in het kader van de Wet educatie en beroepsonderwijs (Web). Kijk voor meer informatie over de wijze waarop u dienstverlening kunt inbedden in lokaal en landelijk beleid op <http://basisvaardigheden.bibliotheek.nl>.

2. Opzet en inhoud van de Monitor Digitale Vaardigheden

VOOR BASIS COMPUTER- EN INTERNETVAARDIGHEDEN

De Monitor Digitale Basisvaardigheden is ontwikkeld voor het meten van opbrengsten van educatieve dienstverlening voor digibeten en beginners die aan de slag gaan met:

- basis computer- en internetvaardigheden;
- basisvaardigheden sociale media.

Denk bij basis computer- en internetvaardigheden aan het opstarten van de computer, typen en werken met de muis, websites openen/surfen, online formulieren invullen, inloggen, bestanden downloaden en versturen, e-mailen en de beginselen van het werken met een tekstverwerker.

Denk bij basisvaardigheden sociale media aan het aanmelden op sociale media, maken van een profiel, (privé) berichten plaatsen en verwijderen, foto's delen en vrienden maken en verwijderen.

In de monitor zijn vragen met betrekking tot volgende onderwerpen opgenomen:

- motivatie voor de deelnemer om te gaan oefenen;
- niveau basis computervaardigheden;
- niveau basis internetvaardigheden;
- frequentie internetgebruik;
- toepassingen internetgebruik;
- ontwikkeling attitudes t.o.v. internet en computers (bijv. zelfvertrouwen);
- tevredenheid met de dienstverlening;
- geslacht, leeftijd en opleidingsniveau.

LEERMIDDELEN EN DIENSTVERLENING WAAR DE MONITOR OP AANSLUIT

Leermiddelen waar de monitor op aansluit zijn onder andere:

- de verschillende modules van de Klik & Tik-serie op Oefenen.nl;
- de oefenmaterialen op Steffie.nl;
- de oefenmaterialen op Digibeet.net;
- de oefenmaterialen op IkOefen.be.

Vormen van educatieve dienstverlening waar de monitor op aansluit zijn bijvoorbeeld:

- Klik & Tik-cursussen;
- educatie in het kader van Nederland Samen Online (www.samenonlinenederland.nl);
- educatie in samenwerking met Computerwijk (www.computerwijk.nl);
- educatie voor basis computer- en internetvaardigheden in samenwerking met Seniorweb;
- zelfstandig oefenen op de pc's in de bibliotheek.

VOOR- EN NAMETING

De monitor is zo ingericht dat deze naast de beleving en waardering van de deelnemer ook inzicht geeft in het *leerrendement*. Hiertoe is het nodig dat deelnemers tweemaal vragen beantwoorden:

- Eenmaal voor aanvang van deelname; de zogenaamde voormeting.
- Eenmaal na afloop; de zogenaamde nameting.

AANGEPAST AAN NIVEAU LAAGGELETTERDE DEELNEMERS

De vragen hebben de vorm van een enquête. Het taalniveau, de structuur en de bladindeling van de enquête zijn zo eenvoudig mogelijk gehouden met het oog op laaggeletterde deelnemers. Dit betekent wel dat er wat meer bladruimte wordt gebruikt voor de vragen; het aantal vragen is echter beperkt en het invullen gaat redelijk snel. Het beantwoorden van de vragen bij aanvang van deelname aan de cursus/workshop rondom de basis internetvaardigheden duurt 5-10 minuten. Het beantwoorden van de vragen na afloop van deelname aan de cursus/workshop rondom de basis internetvaardigheden duurt ongeveer 10 minuten.

SCHRIFTELIJK OF DIGITAAL

Deelnemers kunnen de vragenlijst zowel schriftelijk als digitaal (online) invullen. U kunt per meetmoment bepalen of u voor de digitale of de schriftelijke vragenlijst kiest.

SCHRIFTELIJK WERKBAAR VOOR ALLE DEELNEMERS

Het voordeel van een schriftelijke vragenlijst is dat alle deelnemers deze goed zelfstandig kunnen invullen. De ingevulde vragenlijsten kunt u gratis retourneren aan NextValue Research (zie deel 3 van deze handleiding voor het retouradres).

Schriftelijke vragenlijsten zijn te downloaden via:

<https://survey.nextvalue.nl/pagina/monitor-digitale-basisvaardigheden-voor-bibliotheken>

ONLINE VRAGEN BIJ WIJZE VAN AFSLUITENDE OEFENING LATEN INVULLEN

Het voordeel van een digitale vragenlijst is dat u vooraf geen vragenlijsten hoeft af te drukken en na afloop geen vragenlijsten hoeft te retourneren. Veel bibliotheken gebruiken de online versie van de monitor echter alleen voor de nameting. De deelnemers hebben dan al geoefend met internet en kunnen de online vragen mooi als afsluitende oefening invullen.

Een inblikvoorbeeld van de online monitor vindt u via:

<https://survey.nextvalue.nl/nl/formulier/monitor-basis-internetvaardigheden-inblikvoorbeeld>

3. Hoe gaat u te werk wanneer u met de monitor wilt werken?

MELDT UW BIBLIOTHEEK AAN

Wanneer u besluit van de monitor gebruik te maken meldt u dan allereerst aan. Dit doet u door het aanmeldformulier voor bibliotheken in te vullen. Dit kan digitaal via:

<https://survey.nextvalue.nl/form/aanmelden-monitor-digitale-basisvaardigheden>.

In het aanmeldformulier zijn ook een aantal vragen over de opzet van de dienstverlening waarvoor u gaat monitoren opgenomen.

KIEZEN: SCHRIFTELIJK OF ONLINE

Bepaal vervolgens of u de deelnemers de vragen online of schriftelijk wilt laten invullen. Dit kan voor de begin- en nameting afzonderlijk (zie ook Deel 2 van deze handleiding).

SCHRIFTELIJK: DRUK DE JUISTE VRAGENLIJSTEN AF

Kiest u voor schriftelijke vragenlijst dan dient u de juiste vragenlijst(en) af te drukken. Welke vragenlijst(en) u afdruckt is afhankelijk van de onderwerpen waar de deelnemers mee gaan oefenen, en het moment dat u de vragenlijst laat invullen.

Er zijn drie sets vragenlijsten waaruit u één set kiest:

- Set A. voor educatie op het gebied van basis computer- en internetvaardigheden.
- Set B. voor educatie op het gebied van basisvaardigheden sociale media.
- Set C. voor educatie op het gebied van basis computer- en internetvaardigheden in combinatie met basisvaardigheden voor het gebruik van sociale media.

De vragenlijsten zijn te downloaden via:

<https://survey.nextvalue.nl/pagina/monitor-digitale-basisvaardigheden-voor-bibliotheek>

Door de deelnemers ingevulde vragenlijsten stuurt u gratis retour naar NextValue Research. Het retouradres voor de schriftelijke vragenlijsten is:

NextValue Research
Antwoordnummer 30311
3030 VB Rotterdam

ONLINE MONITOR: STUUR EEN E-MAIL NAAR INFO@NEXTVALUE.NL

Wilt u deelnemers de vragen online laten beantwoorden, stuur dan een e-mail naar info@nextvalue.nl o.v.v. 'Deelname online Monitor Digitale Basisvaardigheden. U ontvangt dan een link naar de online monitor en voor iedere deelnemer een toegangscode (anoniem).

SCHRIFTELIJKE VRAGENLIJST EVENTUEEL EERDER LATEN INVULLEN

Sommige bibliotheken kiezen ervoor om de (schriftelijke) beginvragenlijst door deelnemers te laten invullen voordat zij naar de bibliotheek komen. Dit spaart tijd tijdens de cursusbijeenkomst. U kunt deelnemers bijvoorbeeld vooraf een informatiepakket toesturen en daar een beginvragenlijst aan toevoegen. Deelnemers kunnen de ingevulde vragenlijst dan meenemen naar de eerste cursusbijeenkomst. En indien u samenwerkt met (een) doorverwijzer(s), zoals bijvoorbeeld het UWV, kunt u de beginvragenlijst ook bij of via deze doorverwijzer laten invullen.

SOMMIGE DEELNEMERS KUNNEN DELEN VAN DE BEGINVRAGENLIJST OVERSLAAN

Deelnemers die helemaal nog nooit met internet hebben gewerkt kunnen in de beginvragenlijst een aantal onderdelen overslaan en zijn daardoor sneller klaar. In de schriftelijke vragenlijst staat aangegeven welke onderdelen overgeslagen kunnen worden door mensen zonder enige internetervaring maar attendeer deelnemers zelf ook op. Bij het invullen van de online vragenlijst komen onderdelen die overgeslagen kunnen worden automatisch niet aan bod.

Laat vragen individueel invullen

Het is de bedoeling dat de deelnemers de vragen individueel beantwoorden, zonder al te veel onderling overleg, zodat ieder zijn eigen mening invult. Natuurlijk mogen de deelnemers wel een vraag aan de begeleider stellen als iets in de vragenlijst niet duidelijk is.

Belangrijk! Laat deelnemers zowel een voormeting als nameting invullen!

De betrouwbaarheid van de meting in uw bibliotheek hangt voor een groot deel af van het aantal voor- en nametingen. Wanneer er beduidend meer voor- dan nametingen zijn (bijvoorbeeld doordat deelnemers vergeten een nameting in te vullen) kunnen wij minder exacte uitspraken doen over het effect van de educatieve dienstverlening in uw bibliotheek. De meetresultaten geven dan nog wel een indicatie, maar zijn minder precies.

Laat deelnemers daarom zowel bij aanvang als na deelname een vragenlijst invullen:

- bij de eerste kennismaking of voorafgaande aan de eerste bijeenkomst (beginniveau);
- en na afloop van de laatste bijeenkomst, of wanneer de deelnemer besluit te stoppen (eindniveau).

Late instromers en vroege uitstromers in een cursus, ook een vragenlijst.

Mocht een nieuwe deelnemer op een later moment instromen, laat deze dan ook de enquête voor het beginniveau invullen voordat hij/zij met de oefeningen begint. Mocht een deelnemer eerder uitstromen of stoppen met de deelname, legt u deze deelnemer dan toch altijd ook de enquête voor het eindniveau voor.

Deelname is anoniem

Deelnemers beantwoorden de vragen anoniem. Leg dit ook uit aan de deelnemers. Bij voorkeur biedt u de deelnemers ook de gelegenheid de schriftelijke vragenlijst anoniem in te leveren, bijvoorbeeld door hiervoor een lege doos klaar te zetten waar deelnemers de ingevulde vragenlijst zelf in kunnen stoppen.

4. Heeft u verder nog vragen?

Mocht u nog vragen hebben en wilt u bijvoorbeeld weten of u de monitor ook bij de dienstverlening in uw bibliotheek kunt inzetten, neem dan gerust contact met ons op.

NextValue Research
Lloydstraat 5
3024 EA Rotterdam

Contactpersoon: Sander Smit
e-mail: sander@nextvalue.nl
telefoon: 010 840 1725